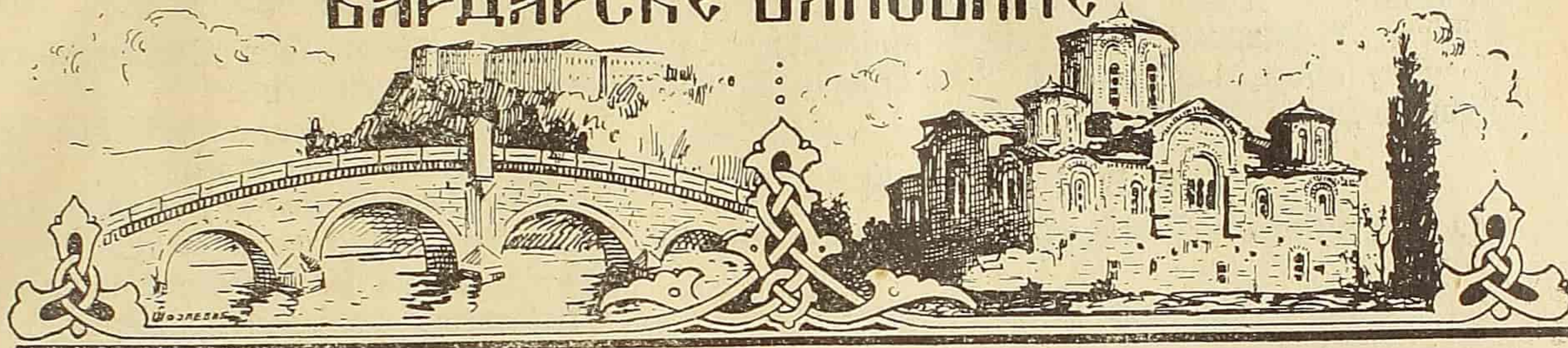

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

ВАРДАРСКЕ БАНОВИНЕ

1.9 АПРИЛА 1930. ГОД.
СУБОТА

БРОЈ 2 ДИНАРА

ГОДИНА I. Број 3.
СКОПЉЕ

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ излазе један пут недељно. Годишња претплата је 80, а за иностранство 140 динара. Огласи се примају по утврђеној тарифи. Рукописи, огласи и претплата се шаљу на адресу Банске Управе за Уредништво Службеног Листа.

ПАТРИЈАРХ ВАРНАВА

Наша црквена повест бележи два значајна и светла датума у своме животу. То су Српске Цвети у 1346. години, када је у великом и моћном Душановом царству и славном граду Скопљу проглашен за првог српског патријарха Јоаникије, и српске Цвети у овој години, кога је дана устичен у нашој престоници скопски Митрополит Варнава за српског патријарха уједињене и моћне Југославије. И као да је игра Судбине нарочито хтела да наговести путеве и благослов Провиђења, када је господин Варнава постао митрополит скопски тих дана и оне године кад је прокламовано уједињење свих српских цркава и устоличење првог патријарха у уједињеној држави.

Поздрављајући овај епохални и свечани чин у животу препорођене цркве, ми са поносном радошћу истичемо значајну чињеницу да је тим високим избором, указана нарочита пажња и велика част како нашем царском Скопљу тако исто и свој Јужној Србији, томе

Пантеону нашег религиозног и националног, књижевног и уметничког живота у нашој прошлости. Јер је Јужна Србија земља са којом је срашћена свеколика наша Историја од најстаријих дана па до данас, која је вековима чувала и однеговала, за сва поколења, све наше националне традиције.

Први Српски Патријарх, окружен свитом, коју је икада видео наш народ, крунисао је на Ускрс 1346. године великог краља Душана за Цара Срба, најлепши дан у прошлости поносног Скопља, па је Провиђење доделило да се наш скопски митрополит уздигне на сан српских патријарха у дане када се обнавља сјај и сла-

ва прошлости у дубоком уверењу да ће достојно одговорити својим дужностима и да ће Милошћу Нашег Спаситеља ускоро положити Круну на главу нашем витешком војсковођи и победиоцу, великом организатору и државнику мудрому и племенитом Краљу Александру Првом за Миропомазаника моћне Југославије и у то име упућујемо наше жеље и молитве у висине са речима: Исполајети деспота.

ПРАВИЛНИК

О Службеном Листу Вардарске Бановине

Ради организације, уређења и отправања послова у вези са издавањем „Службеног Листа Вардарске Бановине“, прописујем, на основу последњег става § 8. закона о банској управи, овај

П Р А В И Л Н И К

О Службеном Листу Вардарске Бановине

Чл. 1.

Краљевска банска управа Вардарске Бановине у Скопљу, издаваће свој службени лист, који ће носити назив „Службени Лист Вардарске Бановине.“

Чл. 2.

Уређење службеног листа као и сви по слови око тога спадају у делокруг рада општег (1) одељења Краљевске банске управе.

Одговорни уредник листа је начелник општег одељења Краљевске банске управе.

Чл. 3.

Власник листа је Краљевска банска управа Вардарске Бановине.

Чл. 4.

Лист излази у Скопљу по могућству један пут недељно.

Чл. 5.

Лист ће доносити све службене вести, које се односе на Вардарску бановину, објављиваће уредбе, правилнике и наредбе Бана Вардарске бановине, као и наредбе подручних му власти и установа, све службене огласе свих опште управних власти Вардарске бановине као и написе економског, социјалног, просветног и у опште културног садржаја, који имају за циљ развој, унапређење и усавршење народне привреде, народног здравља, затим социјалног, економског, просветног и културног живота становника Вардарске бановине. У њему ће се, сем тога, објављивати и огласи новчаних, индустријских, трговачких и других предузећа.

Огласи се плаћају по унапред прописаној тарифи.

Чл. 6.

Док се не оснује бановинска штампарија, лист ће се штампати у оној штампарији, која ће штампање и отпрему листа вршити по најповољнијим условима.

Чл. 7.

Сви трошкови око уређивања, штампања, издавања и експедиције листа падају на терет бановинског буџета, у коме ће се сваке године предвиђати аато потребни кредит.

Сви приходи од претплата и огласа објављених у листу јесу редован бановински приход, који се у годишњем буџету Вардарске бановине редовно уноси.

Чл. 8.

Службени Лест Вардарске Бановине доставља се бесплатно:

- 1) свима Министарствима Краљевине Југославије по један примерак,
- 2) Централном Пресбируу Претседништва Министарског Савета по три примерка,
- 3) свима Краљевским банским управама у Краљевини по један примерак,
- 4) свима универзитетским књижницама у Краљевини по један примерак (Београд, Загреб, Љубљана, Скопље, Суботица),
- 5) свима одељењима ове Краљевске банске управе по један примерак, и
- 6) свима окружним инспекторима у Вардарској Бановини по један примерак.

На Службени Лист Вардарске Бановине дужни су да се претплате:

- 1) сва среска начелства Вардарске Бановине,
- 2) управа полиције у Скопљу,
- 3) претстојништво градске полиције у Битољу, Призрену, Штипу, Велесу, Струмици, Прилепу, Приштини, Охриду и Ђаковици,
- 4) сви комесаријати полиције у Вардарској бановини,
- 5) све општине у Вардарској бановини,
- 6) сви сопственици односно закупци јавних локала: хотела, гостионица, кафана, ресторана и пивница,
- 7) сви новчани заводи као и сва индустријска предузећа у Вардарској бановини,
- 8) све бановинске установе: школе, болнице, заводи и др.

Чл. 9.

Дужност је свих одељења Краљевске банске управе, као и других власти и установа опште управе у Вардарској бановини, да Уредништву листа достављају саопштења намењена јавности.

Чл. 10.

Годишња претплата за Службени Лист Вардарске Бановине износи 80 дин., полугодишње 40 дин., а четвртгодишње 20 динара.

За иностранство годишње 140 дин., полугодишње 80 дин., и четвртгодишње 40 динара.

Рукописи се шаљу уредништву листа а писцима се не враћају.

1. Бр. 7101.
18. марта 1930 год.
Скопље.

Бан
Вардарске Бановине
Жив А. Лавић.

ПОСТАВЉЕЊА

Решењем Господина Бана Вардарске Бановине од 1. априла 1930. год. I. Бр. 8071 постављен је за управно канцеларијског чиновника начелства среза неродимског III категорије III групе 2 степена основне плате Вујанац Ј. Момир управно канцеларијски чиновник начелства среза битољског исте категорије, групе и степена по потреби службе.

Решењем Господина Бана Вардарске Бановине од 1. априла 1930. год. I. Бр. 7997 постављен је за пољопривредног референта среза лесковачког у Лесковцу са правима чиновника III категорије III. групе 3. степена основне плате и 1200 динара годишње станарине г. Николић М. Илија бивши пољопривредни референт среза јабланичког.

1. Додић Стојан решењем Бр. 6987 од 19. марта 1930 године постављен је за дневничара помоћника у Струмици.

2. Јовић П. Милорад решењем Бр. 6986 од 19. марта 1930 године поставље је за дневничара помоћника — Врање.

3. Ковачевић Петар решењем Бр. 6988 од 19 марта 1930 године постављен је за дневничара помоћника — Прешево.

4. Ристић М. Божидар решењем Бр. 6990 од 19 марта 1930 године постављен је за дневничара помоћника — Сува Река.

5. Лазаревић Воислав решењем Бр. 6991 од 19 марта 1930 године постављен је за дневничара помоћника — Дебар

6. Станковић Божидар решењем Бр. 6992 од 20 марта 1930 године постављен је за дневничара помоћника — Гњилане.

7. Ценић Михаило решењем Бр. 7052 од 19 мара 1930 године постављен је за пољопривредног референта III категорије IV групе I степена — Берово.

8. Поповић Илија решењем Бр. 7130 од 19 марта 1930 године постављен је за вршиоца дужности пољопривредне станице I категорије IX групе I степена — Приштина.

9. Нешковић Живорад решењем Бр. 7059 постављен је за пољопривредног референта II категорије V гр. 5 степена — Струмица.

10. Димић Александар решењем Бр. 7057 од 19 тарта 1930 године постављен је за пољопривредног референта III категорије IV групе 2 степена — Струмица.

11. Арбути Светозар решењем Бр. 7053 од 19 марта 1930 године постављен је за пољопривредног референта III категорије III групе 3 степена — Гостивар.

12. Поповић Лазар решењем Бр. 7149 од 19 марта 1930 године постављен је за дневничара помоћника — Кавадар.

13. Милетић Милош решењем Бр. 7041 од 19 марта 1930 године постављен је за пољопривредног референта III категорије III групе 5 степена — Босиљград.

14. Цијук Александар решењем Бр. 7141 од 20 марта 1930 године постављен је за вршиоца дужности управника пољопривредне школе I категорије IV групе 5 степена — Тетово.

15. Миловановић Драгољуб решењем Бр. 7140 од 20 III 1930 године постављен је за професора пољопривредне школе I категорије VII групе 3. степена — Битољ.

16. Ранчић Саватије решењем Бр. 7058 од 19 марта 1930 године постављен је са III категоријом III групе 3 степена — Кратово.

Испитна комисија

Према предњем реферату, а у смислу § 4. Правилника Министарства унутрашњих послова III. Бр. 6679 од 8. фебруара 1930. год. о полагању државног стручног испита приправника I и III категорије ресора Министарства унутрашњих послова, а на основу § 34. закона о банској управи.

РЕШАВАМ:

Да се за полагање државног стручног испита приправника II и III категорије ресора Министарства унутрашњих послова образује при Краљевској банској управи Вардарске бановине у Скопљу за год. 1930. односне испитне комисије у које одређујем:

I. У испитну комисију за полагање државног стручног испита приправника II категорије ресора Министарства унутрашњих послова:

а) За председника:

Г. Петровића Б. Арсу, начелника управног одељења Краљевске банске управе у Скопљу,

б) За чланове:

1) Г. Моловића Војислава, банског инспектора Кр. банске управе у Скопљу и

2) Г. Д-р Вилхелма Даута, банског саветника Кр. банске управе у Скопљу.

в) За заменике:

1) Г. Рашића Милоша, банског саветника Кр. банске управе у Скопљу и

2) Г. Д-р Шпољара Ивана, банског саветника Кр. банске управе.

г) За деловођу:

Костића Душана, вишег пристава Кр. бануправе и њему за заменика Ђукановића Живана, вишег пристава Кр. банске управе.

III У испитну комисију за полагање државног стручног испита приправника III категорије.

а) За претседника:

Г. Рашића Милоша, банског саветника Кр. банске управе у Скопљу.

б) За чланове:

Г. Сремчевића Богољуба, банског саветника Кр. банске управе,

Г. Видоша Тому банског саветника Кр. банске управе.

в) За заменике:

1) Г. Д-р Шпољара Ивана, банског саветника Кр. банске управе.

2) Г. Опатића Вјекослава банског саветника Кр. банске управе и

г) За деловођу: г Јовановића Луку помоћног секретара ове управе, а њему за заменика Каровића Љубомира помоћног секретара.

Ово решење саопштити свима именованима, а са њиме упознати све подручне опште управне власти.

Краљевска Банска Управа Вардарске Бановине I. Бр. 8735 од 13. априла 1930. године у Скопљу.

Бан
Вардарске бановине,
Жив. А. Лавић с. р

Празници у смислу Меничног Закона и Закона о Чеку.

По овлашћењу добивеном у §-у 4. Уредбе о празницима у смислу Меничног Закона и Закона о Чеку, а на основу приспелих ми статистичких података о последњем општем попису становништва у целој Краљевини, утврђујем и објављујем, да се на подручју Апелационог Суда у Новом Саду, ни исламски празници, наведени у тачки 5. §-а 3. Закона о празницима, ни јеврејски празници, наведени у тач. 6. §-а 3. истога закона, неће сматрати као законски празници у смислу Меничног Закона и Закона о Чеку, из разлога, што на територији подручних ми Окружних Судова у Новом Саду Суботици, Сомбору, Панчеву, Вел. Бечкерек у Вел. Кикинди и Белој Цркви, број становника исламске вере не достиже горњом Уредбом предвиђену висину, односно, што ни у једном месту на подручју Апелационог Суда у Новом Саду нема 10% становника јеврејске вере.

Ова се објава има бесплатно објавити у Службеним Новинама и у званичним листовима свих бановина.

Нови Сад, 30. новембра 1929. године,
Број I. Б. 42.

На основу § 4 у вези § 2 Уредбе о празницима у смислу Меничног Закона и Закона о Чеку од 23. X 1929. г. Број 84134 (Службене новине од 30. X 1929. г. Број 518) утврђује се да на подручју Окружног суда у Бару живи више од трећине становника исламске вере.

Званична исправка

У уредби о службеним односима, установљењу места и припадностима Службеника Вардарске Бановине, на страни 14 броја 2 треба исправити ове случајне омашке:

После реченице породични додаци рачунаће се према тачки III овог члана треба римски број VII ставити на почетку нове реченице

а после свршетка који почиње са реченице VII, треба ставити чл. 4, а по свршетку ове реченице чл. 5.

Оглас

ЛИЦИТАЦИЈА КАНЦЕЛАРИЈСКОГ МАТЕРИЈАЛА

Опште Одељење Краљевске Банске Управе Вардарске Бановине у Скопљу, на основу чл. 82 и 89 закона о Државном рачуноводству, одржаће у скраћеном року на дан 23 априла текуће године у 11 часова у својим просторијама прву усмену лицитацију за набавку потребног канцеларског материјала.

Мустре и услови могу се видети сваког дана у економату Банске Управе.

Пре почетка лицитације заинтересовани имају положити кауцију од 10.000 динара у готовом новцу или вредносним папирима на каси Општег Одељења где ће се лицитација одржати и поднети уверење о плаћеној порези.

Из канцеларије Општег Одељења Вардарске Бановине I. Бр. 8034 од 1 априла 1930. године.

Бензин за Банску Управу

— ОГЛАС —

Банској Управи Вардарске Бановине потребно је (300) три хиљаде литара бензина лаког за аутомобиле. Позивају се лиферанти да у року од десет дана тј. најдаље до 28. априла т. г. поднесу своје писмене понуде Финансијском Одељењу — Карађорђева улица број 27.

Цене рачунати франко Скопље — жељезничка станица.

Из канцеларије Финансијског Одељења Банске Управе Вардарске Бановине VII. Број 12680 15. априла 1930. год. у Скопљу.

Катлановска Бања

Оглас

Финансијско Одељење Краљевско Банске Управе Вардарске Бановине у Скопљу издаје одмах под закуп у Катлановској Бањи локале: за једну месарницу, за једну бакалницу и за једну кафану или гостионицу (ашчиницу) а за време до краја месеца Октобра 1930. године. О предњем се извештавају заинтересовани с тим, да се за ближе услове обрате Финансијском Оддељу, а своје понуде, прописно таксиране, доставе најдаље до 25. априла ове год.

Из канцеларије Финансијског Одељења Краљевско Банске Управе 11. априла 1930. год. у Скопљу VII. Бр. 12187.

Набавка хинина

Лицитација

1000 кгр. хинина хидрохлоричног за Краљ. Банску Управу Вардарске Бановине у Скопљу за VI. одељење.

Краљ. Банска Управа Вардарске Бановине у Скопљу VI. одељење одржаће на дан 10 маја 1930. г, у 11 час. пре подне у канцеларији VI. одељења (одељење за Социјалну Политику и Народно Здравље) оферталну лицитацију за набавку нето: 1000 кгр Хинина Хидрохлоричног према прописима државне фармакопеје, а пакован у лименим кутијама од 5 кгр. нето.

Услови се могу добити сваког радног дана у канцеларији VI. одељења Краљ. Банске Управе Вардарске Бановине у Скопљу

Предвиђена сума је 1.000.000 дин., а кауција се полеже на каси VII. Финансијског Одељења Краљ. Банске Управе Вардарске Бановине у Скопљу и то: наши држављани 5% а страни 10% кауција се може положити најдаље до 10 час. пре подне на дан лицитације.

Понуђачи који полажу кауцију у обвезницима ратне штете, дужни су поднети благајни списак обвезница са серијом и бројевима.

Оферат мора бити у запечаћеном омоту са натпитом: "понуђача за набавку 1000 кгр. хидрохлоричног хинина од понуђача Н. Н."

Из канцеларије Краљ. Банске Управе Вардарске Бановине VI. одељења за Социјалну Политику и Народно Здравље у Скопљу под VI. № 5812 од 1. априла 1930. год.

НЕСЛУЖБЕНИ ДЕО.

Ускрс

Са нашим трећим бројем настају велики, светли и најзначајнији Хришћански празници у којима се оличава буђење новог живота и рађање снаге и полета.

Највећи учитељ људи и света, заштитник слабих и нејаких, бранилац унижених и потлачених доживео је Голготу, да кроз највећа искушења, понижења и адских подвига, оде у гроб да се после, у највећем триумфу и сјају појави као победилац истине, братства и правде. И као да је судбина хтела да и наш народ проведе кроз исте путеве страдања, ропства и понижења и онда, када смо веровали да смо на обали спасења, дошла је наша народна Голгота, али је благословом Провиђења дошао и наш народни Ускрс, када је васкрснуло уједињење готово васколиког нашег народа од Триглава до Беласице и од Сињег Мора до Тимока, дошао је наш Велигден, празник над празницима.

Честитајући нашем народу ове светле Хришћанске празнике, ми га поздрављамо са веселим поздравом: Христос Васкресе радуј се и весели, јер је ударен темељ нашем народном благостању у слободној Југославији, јер се само кроз напорна искушења иде светлој будућности знајмо да нам рађа зора сјаја и ускрснуће наше моћи, силе и благостања.

Христос Воскресе!

Лекарска помоћ

сиромашни држављани Вардарске Бановине.

Пре ослобођења наш народ у Јужној Србији, на селу нарочито, није могао ни да мисли

на лекарску помоћ. И када је мислио тешко је до ње долазио.

Ослобођењем настао је нов живот. Наша је држава све учинила да се народ у сваком погледу унапреди, да му се створе што бољи услови за срећнији живот.

У здравственом погледу, оно што је наша држава учинила у овим крајевима, задивљује цео свет, а довољно доказује калико је њу стало да се ова наша покрајина што више унапреди. Многбројне хигијенске установе, (Хигијенски завод у Скопљу, домови народног здравља, здравствене станице), свакодневно отварају своја врата болеснима и невољнима. Нису малобројне и болнице у којима се такође пружа помоћ оболелима и изнемоглима. Поред овога, пре кратког времена, добили смо закон о здравственим општинама, коме је главни циљ да село дође што лакше и што брже до лекарске помоћи. Када и овај закон биде примљен, ми ћемо имати најсавршеније уређену службу за отклањањем болести и лечење болесника.

Са напретком уређења хигијене и здравствене службе, наш је народ упоредо све више и више схватао потребе лекарске помоћи и разумевао користи које од ње може очекивати.

Нажалост још један добар део нашег народа, и то онај коме је бесплатна лекарска помоћ најпотребнија, није још довољно свестан лекарске помоћи, нити довољно упућен како до ње може доћи. Време је дошло када сваки наш сиромашни држављанин треба да зна да му је држава осигурала бесплатну лекарску помоћ, хоју може, без икаквих тешкоћа, увек добити.

Али пре свега они који не схватају значај лекарске помоћи треба да дођу до сазнања, до очигледне истине, да је једино лекар позван и спреман да да савет и пружи помоћ у случају болести. То данас не треба више доказивати и

крајње је време да се наш народ потпуно одрекне баба и врача, сујеверја и мађија, и да са поверењем приступа лекару.

Поред овога неупућени треба да знају да болест треба лечити у самом почетку, да би лечење било брже и успешније. Јасно је да нико не чека да му пожар обухвати целу кућу па да га затим гаси. Пожар гасимо чим га приметимо, болест треба да лечимо у самом почетку, чим је осетимо.

Најзад се од лекара не може тражити да болесника „одмах оздрави“, „да болест руком однесе“. Свака болест има свој ток којим она мора ићи, а дужност је лекара да је прати да што лакше и брже прође, а обавеза болесника да се савета и препорука строго придржава.

Дакле треба примити као правило да се без разлике на имовно стање, у случају каквог обљења или повреде, морамо обраћати за помоћ најближем лекару или најближој здравственој или хигијенској установи.

Пре него што се пође у неку државну установу треба понети упут и уверење о сиромашном стању, које општински судови морају хитно издавати. На овај начин и најсиромашнији држављани могу доћи до лекарске помоћи не потрошивши ни динара. Имућнији држављани такође се могу лечити у државним установама, само ће они, сразмерно њиховом имовном стању, платити болничке трошкове или предвиђене таксе за поједине специјалне прегледе у хигијенским установама.

У нашој земљи нема више препрека које би онемогућиле лекарску помоћ и најсиромашнијим држављанима. Зато је дужност сваког нашег свесног држављанина да припомогне да се неупућеност, незнање и све што шкоди здрављу народа што пре искорени. А здравље је први услов напретка и среће. Од нашег здравља зависи будућност наша и наше породице, а од здравља нашег народа зависи и будућност наше отаџбине.

Др. Крстић

Наша држава.

Наша држава пространа је 248.987 квадратних километара, а има преко 12.000.000 становника према попису од 1921. године. Граничи се са Италијом, Румунијом, Грчком, Бугарском, Маџарском, Аустријом и Албанијом. Од пограничних држава веће су само Италија и Румунија. Према суседним пограничним државама наша сувоzemна граница је дугачка 2752 километара, а наша Јадранска обала, с отоцима, дугачка је 1541 километара

Колских путева има 77.000 километара. Државних железница 8610 километара са 1409 станица, 2600 локомотива и 60.000 вагона.

Телеграфских и телефонских линија има 36.500 километара са 155.000 километара жице и 26.000 апарата.

Наша млада ратна морнарица има 6 миноносца, 12 торпиљера, 4 подводнице и 26 других помоћних бродова.

Трговачка морнарица броји 150 парних бродова и 750 лађа на једрима. На нашим пловним рекама Дунаву, Сави, Драви и Тиси саобраћају 305 речних бродова са 3.400 шлепова.

Наше богатство

Према подацима од 1924. године било је у нашој земљи:

Коња	1.060.000
Говеда	4.837.000
Свиња	3.283.000
Оваца	6.806.000
Коза	1.547.000
Живине	15.175.000
Кошиице пчеле	448.000
Бивола	50.000
Мазги	17.000
Магараца	82.000

У 1926. години било је обрађено и засејано са житом, кукурузом и поврћем преко 11 милиона ари, док шума захвата 7.374.900 ари.

Вина се добија са наших винограда 2.600.000 хектолитара или 26.000 вагона.

Рудно богатство је у нашој држави познато одавна, али се истом у последње време почињу нагло истраживати и копати готове врсте руда. Тако на пример само у 1926. години ископано је:

Каменог угља 370000 тона или 373 хиљаде вагона рачунајући вагон са 10 хиљада килогр. Бакарне руде 97000 тона, оловне руде 60 хиљада тона, железне руде 36000 тона, алуминијеве руде 33000 тона, антимиона 18000 тона, пиринија 11000 тона, мрамора 2000 тона, манганове руде 1100 тона, цинкове руде 500 тона, сумпорне руде 120 тона, соли 44000 тона, слане воде 2500 хектолитара.

Укупна рударска и топионичка производња у Југославији представља вредност од 4.050000 тона или 405 хиљада вагона.

Насад живине

За насад су добра само свежа јаја. Не смеју бити старија од три недеље. Али у том случају треба их чувати у каквом хладном и промајном простору и свака два до три дана окрећу. Јаја која су прљава, оперу се у млакој води, потом обришу чистом крпом и положе у гњездо. Гњездо треба да буде пространо да сва јаја удобно у њему леже. За време извођења прљава јаја се поново ваде и перу у млакој води. Препоручује се одгајивачима живине, да с времена на време посипљу по мало прашка у гњездо против инсеката, да се гамад нагло не залеже. Кад квочка по неки пут сиђе с јаја, треба јој дати јечма и пшенице и суд са чистом водом за пиће.

Извођење траје код кокоши просечно три недеље, код пловака четири недеље до 32 дана, код гусака такође 28 до 33 дана, код ћурака 26 до 29 дана. Ако хоћемо код непрокљуваних јаја да утврдимо да ли се у њима налазе живи пилићи, ваља их метнути у чинију са млаком водом. Свако живо јаје прави у води трзања док остала или падају на дно или пливају по површини воде.

Као прва храна даје се пилићима каша од овса, проса или хмеља измешана са уситњеним и тврдо скуваним јајима. Добро је ако се оваквој храни даде ситно искривена млада трава, коприве, спанаћ, салата или отпатци од поврћа. Раним пилићима може се уз горњу храну дати као додаток сточна репа или мрква, које се искриве врло ситно. После три до четири недеље пилићи су толико одрасли, да им се, поред поменуте хране, може давати по мало пшенице и јељеде. Да старије кокоши не би јели храну пилићима, то се оплете од врбоваг пружа један кош и на њему оставе уски пролази, колико да кроз њих уђу пилићи и у овај кош уноси се храна за њих. Кад су пилићи већ у пола одрасли, њима није потребна нарочита нега. Они тада напуштају квочку и иду на легало заједно са осталом живином.

Култура Тиквешког Поља

Онај, који је био у Тиквешу 1912. год. па се поново враћа и посматра га, свакако, да га неће познати.

Инвазија непријатеља, почев од турског рата па надаље све до 1918. год. немилостиво и грубо рушила је природну културу некада чувеног Тиквеша, чувеног са својим китњастим и непрегледним виноградима. А уз то, као позлу, када је груба људска рука престала да ломи и кида плодноне грмове винових лоза, дошла је и филоксера и срушила је све остало — до корена.

Данас Тиквеш нема лозе. Оне сунчане жуто-сиве косе нису више извори нада мештана, нити путеви, који к њима воде да су носиоци веселих и хитрих жена — Тиквешки.

* * *

Данас је Тиквеш у новом руху одевен. Без винограда, истина без оних дугих и непрегледних редова винове лозе, али ипак, он је са пуним значајем у пуном смислу речи.

Простране и симетрично испарцелисане њиве, у овим првим данима пролећа, показују сву своју драж јединственим зеленим покривачем, који не мање али оку недостижан даје сву своју наду намученим Тиквешанима.

Цео тај зелени ћилим није ништа друго до биљка до биљке чувеног и корисног мака или афијона. Ретко где се види да штрчи витка, још неразвијена, стабљика пшенице или другог

жита. Махом је маком засиђено цело поље, нарочито крај око Неготин-Вардара и Кавадара, а даље и цела котлина између Градског, Росомана, Сиркова, Мрзен-Ораовца, Дренова, Ватоша, Марене, Сопота, Паликуре и Уланци.

Лепо обрађен, опрашен и препрашен афијон се из дана у дан све успешније развија и показује све лепше резултате. За овај леп напредак ове индустријске биљке чине највише ови свежи пролетњи дани, те произвођачи мисле, надају се и верују: да ће ова година бити афијонска и пуна рада и да ће сви они, произвођачи а са њим и остали, економско-финансијски ојачати, непретерајући, али за будућу половину деценије.

И заиста 9. априла ласте су у Тиквеш дошле!...

* * *

На бази саме те наде и тог исчекивања Тиквешани су засновали две задруге. Прва је старијег датума „Земљорадничка задруга за пољопривредни кредит“ са седиштем у *Кавадару*, а друга је „Пољопривредна задруга произвођача опијума“ са седиштем у селу Сопоту.

Нарочито је важно поменути да ова задруга произвођача опијума основана 26. фебруара тек год., показује изванредне резултате. Ових дана закључени и одобрени зајам од 250.000 динара почео се исплаћивати, те су тако чланови задруге новчано обезбеђени за даље издатке оне неге и очувања афијонске биљке.

Ваља напоменути да је ово доба узраста афијона најважније и да од садањег чувања и обрађивања зависи и величина и бујност главице, а и количина самог афијонског сока. За све то потребни су и многи издаци. Помоћ задруге у Сопоту, благодарећи агилности претседника задруге г. Јована Петровића, и његовом раду код кредиторних банака, пружила је оно, нашта су произвођачи и чланови задруге, њих на броју преко стотине, гледали као наду, као помоћ која доласи у дванајести час. Ова помоћ биће им прегнуће да до краја истрају, не били им се и остварила она нада у коју су уложили цео свој капитал, а на коју они гледају као мајка у своје прво дете.

Поред поменутих задруга постоје још две, у селима *Ватошу* и *Паликури*, којима желимо из свега срца плодан рад како би и оне успеле да пруже својим члановима потребну и материјалну и моралну помоћ.

Надати се, најзад, да ће цео овај заморни труд Тиквешана надокнађен бити и да ће сви ови издатци бити одужени, онда када се скупи плод са афијонске главнице, који по килограму у цени коштања, варира од 600 до 1200 дин., за разлику да ли се скупљени опијум продаје одмах или доцније.

14-IV-1930 год.

Кр- М, Спасић

Књижара Штампарија

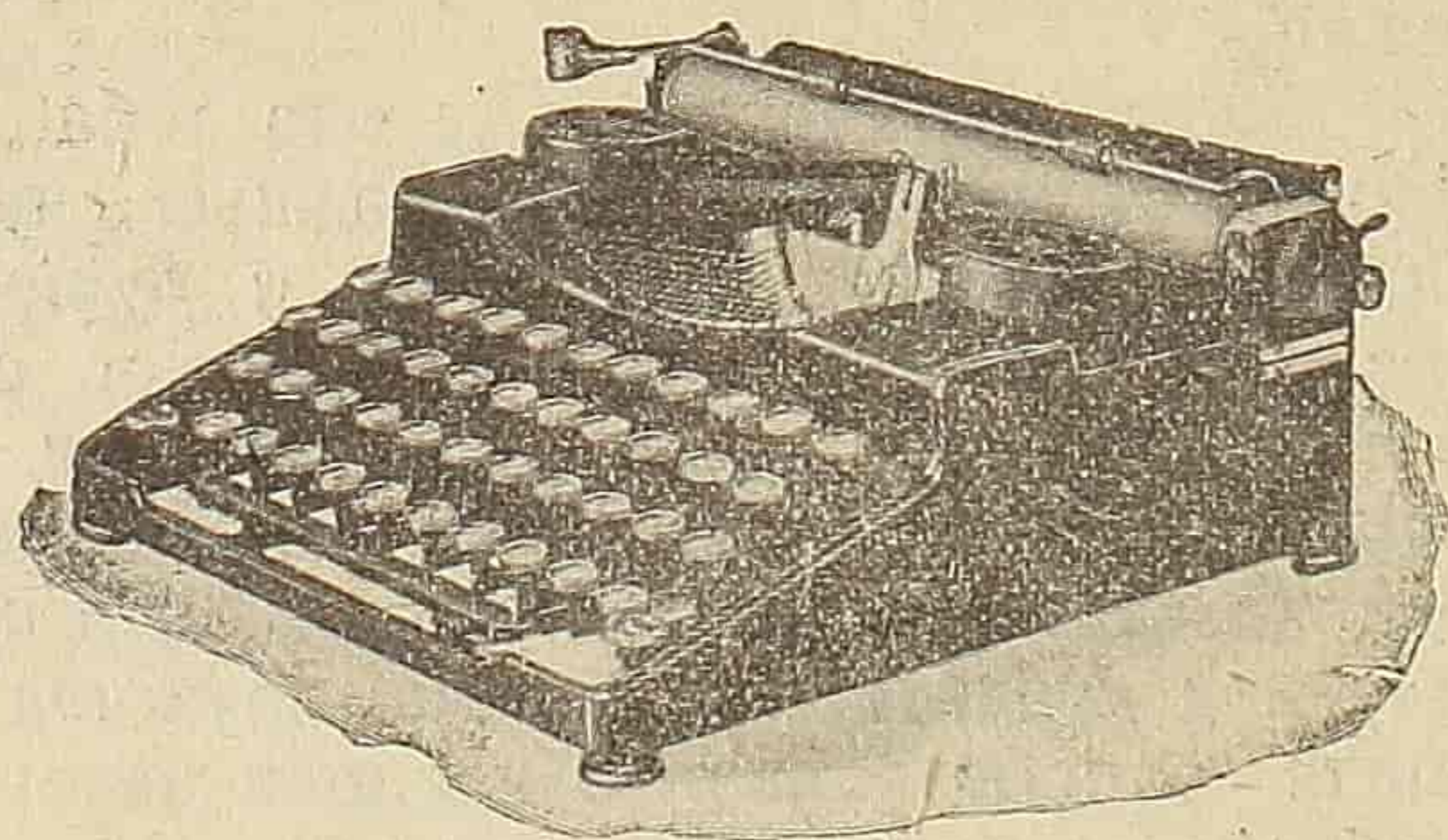
и трговина канцеларијског материјала

Василија Димитријевића

Телефон 182 С К О П Љ Е Телефон 182

Поред богатог стоваришта целокупног канцеларијског, школског и цртаћег материјала, има и све монополисане хартије државног издања. Главна препродаја за Вардарску Бановину по установљеним ценама свих **закона и правних књига** новог доба у издању Геце Кона Београд. Препродавцима и књижарима усбичажени **р а б а т.**

Штампарија прима све обрасце, плакате, етикете, позивнице, дела, новине и сав остали штампарски посао у једној и више боја у неограниченим форматима као и количинама. Израда технички савршена. Рад на најмодернијим машинама. **Књиговезница** и **КАРТОНАЖА** прима на израду у тврдом и меком повезу у свили, кожи и платну обичне и патент протоколе као и све остале књиге по најсолиднијим ценама. Исто тако израђује кутије за акта и преписку и остало.

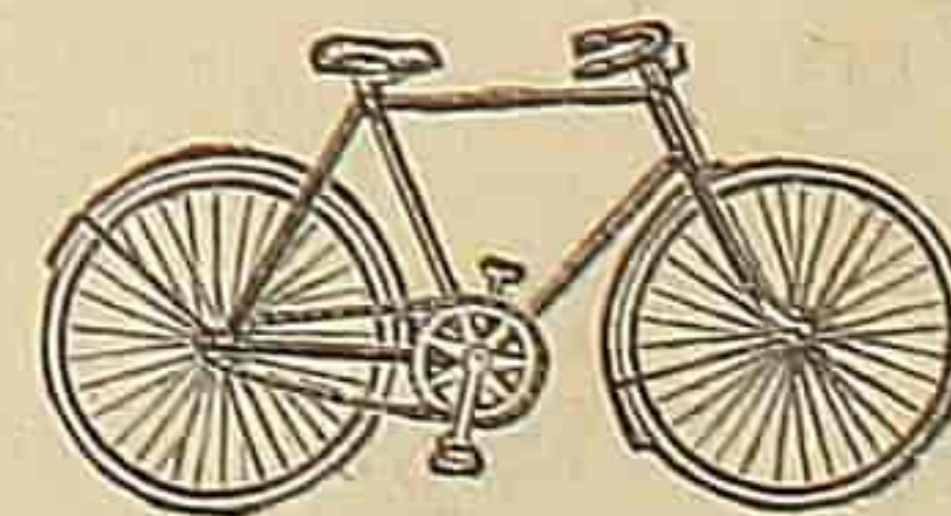
На отплату и за готово

писаћих машина

„JUVENTA“ са 84 знакова на 3 реда, лака и тиха при писању за динара **1975.**—

„GLORIJA“ на 4 реда са свима потребним знаковима, подеснија у брзини, лакоћи и истрајности од осталих фабрика, а цена јој је само динара **2975.**— слова у ћирилици и латиница.

ТОЧКОВИ (БИЦИКЛИ) фабрике „Лирман“, „Шампион“, „Ипаг“ и чувене светске марке у брзини, лакоћи и истрајности „Пух“ по цени од 1400—1900 динара.

Грамофон са 10 плоча марке „Odeon“, „Limaniја“ и „Slavuj“ од **450-1300** динара. **Плоча** најновијих шлагера разних фабрика од наших и страних певача. **ФИЛИПС** радио апарате од 2-5 лампе. Тражите проспекте од главне препродаје за Вардарску Бановину:

Филијала књижаре Василија Димитријевића, Скопље